

Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie

Fedáková 3, Bratislava IV. 841 02

ŠKOLSKÁ ZRELOSŤ

spracované podklady z online webinárov konaných

dňa 30. apríl 2020 a 7. máj 2020

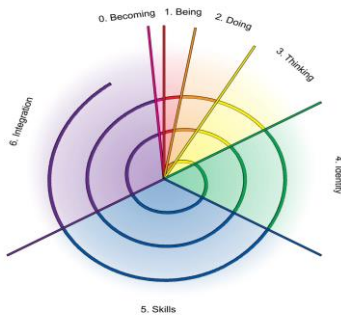
Lektorky: Mgr. Monika Klapková, špeciálny pedagóg

Mgr. Petronela Majherová, špeciálny pedagóg

Tieto písomne spracované podklady z webinárov slúžia pre súkromné potreby účastníkov a ako informačný materiál.

Dieťa v predškolskom veku z pohľadu vývinového cyklu

Cycles of Development

Vývinové cykly:

1. Bytie
2. Robenie/skúmanie
3. Myslenie

4. Identita (3 – 6 rokov) Kto som ja? → uznanie, potvrdenie = utvárat' identitu, ktorá je nezávislá od ostatných, informácie o svete, o sebe, o svojom tele, použiť svoju moc pre ovplyvnenie vzťahov, správať sa sociálne akceptujúco, oddeliť fantáziu od reality, naučiť sa, akú veľkú osobnú moc má, pokračovať v učení sa z predchádzajúcich úloh.

5. Schopnosti (6- 12 rokov) Nájsť význam sveta, pravidiel, poctivosti → zážitky, vzrušenie = učiť sa z chýb, naučiť sa byť „dost dobrým“, rozvíjať schopnosti, naučiť sa vnímať a počúvať, kontrolovať a dodržiavať rodinné/školské pravidlá a štruktúry, naučiť sa, prečo sú pravidlá dôležité, zažiť dôsledky porušenia pravidiel, nesúhlasit' s ostatnými a pritom s nimi zostať, testovať ideály a hodnoty, rozvíjať vnútornú kontrolu, naučiť sa, čo je moja zodpovednosť a čo je zodpovednosť iných.

6. Regenerácia/Integrácia

7. Ďalší cyklus

Dieťa v predškolskom veku

- ▶ **Mentálny vývin** – citlivo vnímajú nespravodlivosť a porušovanie pravidiel, ustupuje fantázia → logika, rozum = vnímanie sa približuje realite
- ▶ **Vedomosti:** dané štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie ISCED 0 – str. 7- 10 PROFIL ABSOLVENTA a kompetencie dieťaťa predškolského veku

link: https://zsmsliestany.eu/_files/200001380-e4c85e6bc6/isced_0.pdf

Kompetencie (spôsobilosti) dieťaťa predškolského veku

1. Psychomotorické kompetencie (spôsobilosti)	<p>Dieťa na konci predprimárneho vzdelávania:</p> <ul style="list-style-type: none">– používa v činnosti všetky zmysly,– ovláda pohybový aparát,– prejavuje túžbu a ochotu pohybovať sa,– ovláda základné lokomočné pohyby,– používa osvojené spôsoby pohybových činností v nových, neznámych, problémových situáciách,– využíva globálnu motoriku prekonávaním prírodných a umelých prekážok,– prejavuje grafomotorickú gramotnosť,– správa sa ohľaduplne k svojmu zdraviu a k zdraviu iných,– prejavuje pozitívne postoje k zdravému životnému štýlu
2. Osobnostné (intrapersonálne) kompetencie a) Základy sebauvedomenia	<ul style="list-style-type: none">– uvedomuje si vlastnú identitu,– prejavuje v správaní vzťah k sebe a k iným,– vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny citový stav,– odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti,– správa sa sebaisto v rôznych situáciách,– uvedomuje si dôsledky svojho správania vzhľadom na iné osoby
b) Základy angažovanosti	<ul style="list-style-type: none">– presadzuje sa s ohľadom na seba aj druhých,– obhajuje seba a iných, chorých, osoby so zdravotným znevýhodnením, slabých a bezbranných,– zaujíma sa o dianie v rodine, v materskej škole a v bezprostrednom okolí

<p>3. Sociálne (interpersonálne) kompetencie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozerá sa na svet aj očami druhých, - správa sa empaticky k svojmu okoliu, - správa sa v skupine, kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem, - hrá sa a pracuje vo dvojici, v skupine, kolektíve, - plánuje, organizuje a hodnotí činnosť, - zotrvá v hre a inej činnosti a dokončí ju, - preberá spoluzodpovednosť za seba i za činnosť skupiny, - nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy, - rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne, - pomáha druhým s pomocou dospelého, aj samostatne, - akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých, - prejavuje ohľaduplnosť k svojmu prostrediu
<p>4. Komunikatívne kompetencie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedie monológ, nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými, - počúva aktívne a s porozumením myšlienky a informácie z rôznych médií, - vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky, názory, - reprodukuje oznamy, texty, - volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu, - komunikuje osvojené poznatky, - prejavuje predčitateľskú gramotnosť, - chápe a rozlišuje, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi
<p>5. Kognitívne kompetencie</p> <p>a) Základy riešenia problémov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hľadá a objavuje súvislosti medzi jednotlivými informáciami, objavuje tie, ktoré sú nápomocné pri riešení problému, - rieši samostatne alebo s pomocou učiteľa problémy v osobnej a spoločenskej rovine, - rieši jednoduché problémové úlohy, - uplatňuje v hre a rôznych situáciách matematické myslenie
<p>b) Základy kritického myslenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnáva podobnosti a rozdiely predmetov, javov, osôb, atď., - odôvodňuje svoje názory, prejavuje postoje, vyslovuje jednoduché úsudky, - hodnotí spontánne a samostatne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach, osobách, názoroch

c) Základy tvorivého myslenia	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vlastné predstavy pri riešení problémov, - nachádza neobvyklé odpovede alebo riešenia, - objavuje a nachádza funkčnosť vecí, predstáv alebo myšlienok, uvedomuje si ich zmeny, - objavuje algoritmus riešenia úloh pokusom a omylom alebo podľa zadávaných inštrukcií, odstraňuje prípadnú chybu
-------------------------------	---

6. Učebné kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> - prejavuje zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového, - využíva primerané pojmy, znaky a symboly, - pozoruje, skúma, experimentuje, - objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami, - aplikuje v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti, - kladie otázky a hľadá odpovede, aby porozumelo obklopujúcemu svetu vecí, javov, dejov a vzťahov, - učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod učiteľovým vedením), - vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti, - prekonáva prekážky v učení, - plánuje a organizuje si optimálne prostredie na činnosť, - prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení, - hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých, - zvláda základy učenia sa na základe osobnej motivácie, - naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami, - sústreďí sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť
-----------------------	--

7. Informačné kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> - prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií, - využíva rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií aj mimo materskú školu (od osôb v okolitom prostredí, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií)
---------------------------	---

- ▶ **Hrubá motorika**- zlepšuje sa ovládanie pohybu, koordinácia rúk a nôh, šplh po povrazovom rebríku, lezie na stromy, chytá a hádže loptu, zo stoja skočí 45-80cm
- ▶ **Jemná motorika**- zaviazať šnúrky, maľovať, vystrihovať, kresliť, napísať svoje meno veľkým tlačným písmom, ovláda skladačky a lego

- ▶ **Sociálny a emocionálny vývin** – premýšľa a koná podľa stratégie, dokáže sa začleniť do kolektívu vrstovníkov, uznáva autoritu učiteľa, zvláda kolektívne aktivity, skúša hranice (manipuluje, podvádza, občas klame), vyjadruje svoje emócie, ctižiadostivé (vyhrať, mať úspech, pochvalu), sleduje okolie – čo si myslia ostatní.
- ▶ **Vývin reči** – rozvinutý jazykový cit, prevládajú súvetia usporiadané v časovom slede, gramaticky a artikulačne správne, čistá výslovnosť, uvedomuje si zvukové zloženie hovorenej reči

„Školská zrelosť, čiže pripravenosť na zaškolenie, sa dá chápať ako dosiahnutie takého stupňa vývinu

(v telesnej, mentálnej, emocionálno – sociálnej oblasti),

aby bolo dieťa schopné bez problémov sa zúčastňovať na

výchovno – vzdelávacom procese a aby malo radosť z učenia sa.“

(Šimčáková M. – Šinková P. a kol., Testujeme a rozvíjame svoje dieťa, str.145)

Hlavné sledované oblasti školskej zrelosti:

- ▶ Zdravotný stav, telesná zdatnosť
- ▶ Primeraná úroveň hrubej motoriky
- ▶ Jemná motorika, lateralita, správny úchop písadla, vizuomotorika, kresba
- ▶ Verbálna oblasť – výslovnosť, artikulačná obratnosť, slovná zásoba, jazyk, reč, komunikácia
- ▶ Pamäť (vizuálna, auditívna, pohybová) a koncentrácia pozornosti
- ▶ Emocionálna a sociálna zrelosť - akceptovanie pravidiel, motivácia,
- ▶ Kognitívna oblasť – primeraná úroveň zrakového a sluchového vnímania, orientácia v priestore, ploche, P- L orientácia na sebe, matem. predstavy, geom. tvary, rozlíšenie figúry-pozadia, poznanie farieb (viac info v ISCED 0)
- ▶ Osvojené hygienické a sebaobslužné návyky – zvláda samostatne sa najesť, WC, umytie rúk, prípravu pomôcok, samostatne sa oblečiť /zapne gombíky, zips, viaže šnúrky/

Osobnosť dieťaťa, emocionálna a sociálna oblasť

- ▶ Záujem o učenie, o školu, vnútorné nastavenie dieťaťa
- ▶ Schopnosť koncentrovať sa /zámerná pozornosť zhruba 15- 20 minút/ - rýchla unaviteľnosť, strata pozornosti, odbiehanie od činnosti
- ▶ Schopnosť dokončiť začatú činnosť
- ▶ Určitá miera samostatnosti – prechod od jednej činnosti k druhej
- ▶ Emocionálna stabilita, sebaovládanie, veku primerané zvládanie emócií, odolnosť voči frustrácii
- ▶ Adaptabilita, spolupráca s kolektívom, dodržiavanie pravidiel

Praktické tipy: Hry na rôzne povolania, Spoločenské hry (rozvoj zmyslu pre fair – play), Hra na rozvoj zmyslov (hmatové pexeso,...), Viest' s dieťaťom rozhovory, Hry na rozvoj pozornosti a výdrže

Zdravotný stav a telesný vývin dieťaťa

- ▶ Posúdenie zdravotného stavu dieťaťa je v kompetencii pediatra, príp. odborných lekárov podľa druhu ochorenia /neuroológ, očný lekár,.../
- ▶ Fyzický vek 6 a viac rokov
- ▶ Telesná vyspelosť: výška 110-120 cm, hmotnosť asi 22 kg
- ▶ Primerane vyvinuté kosti a svalstvo
- ▶ Dodatočná skúška proporcionality tela= tzn. „Filipínska miera“ – dieťa sa postaví a ľavou rukou dosiahne ponad hlavu na pravé ucho a naopak.
- ▶ Mliečny chrup sa mení za trvalý
- ▶ ! Predčasne narodené deti, deti s nízkou pôrodnou hmotnosťou /môžu sa vyskytnúť ťažkosti s pozornosťou, sústredením, správaním, pomalé pracovné tempo/
- ▶ Častá chorobnosť dieťaťa – znižuje adaptabilitu dieťaťa, dieťa častejšie absentuje v škole – znížený výkon žiaka

Hrubá motorika

- Ide o **celkovú hybnosť dieťaťa** – udržanie rovnováhy, vnímanie vlastného tela a priestoru, rýchlosť, obratnosť, telesná zdatnosť
- dieťa koordinovane, kontrolovane a plynulo vykonáva pohyby veľkých svalových skupín, pričom zapája iné zmysly – hádzanie, kopanie, chytanie, beh, skok, lezenie, ale aj hyg. a sebaobslužné návyky /obliekanie, stolovanie/, domáce práce
- Menej obratné dieťa často nemá rado kolektívne športy a hry, loptové hry, zažívajú pocity neúspechu, strata motivácie.
- Pri výraznejších ťažkostiach v oblasti HM – neurologické, fyziorehab.v.

Praktické tipy: Hry s loptou, gymnastické kruhy , švihadlo, šípky a iné náradie, Kolektívne aktivity- dieťa dokáže súťažiť a podať určitý výkon, Aktivity v športových kluboch- učenie základov športov, Lezenie na preliezkach, stromoch, obrubníky, Twister ,Preskakovanie cez gumu, vo vreci, Hádzanie na cieľ, Fúrik, Padák, chodule

Jemná motorika, grafomotorika, vizuomotorika

- ▶ Plynulé a koordinované pohyby prstov, zápästia a ruky spojené s grafickým prejavom, prítlak na podložku
- ▶ Oslabenie sa prejavuje v písaní, kreslení, rysovaní
- ▶ Odporúčajú sa uvoľňovacie cviky v poradí= rameno – lakeť- zápästie- prsty = tzn. od veľkých pohybov a kĺbov k jemnejším a menším
- ▶ Príklad: krúženie, mávanie, dirigovanie, vzpažovanie/upažovanie, ďalekohľad, mištička, zatváranie/otváranie päste, kmitanie prstov (dážď, hranie na klavíri)
- ▶ Predškolač by mal zvládnuť strihať nožnicami, orientovať sa na ploche papiera, obťahovať a vyfarbovať bez preťahovania, nakresliť základné geometrické tvary (podľa predlohy), napodobňovať a zaznamenávať jednoduché grafické tvary a grafické prvky (čiara – zvislá, vodorovná, šikmá, lomená), kruh, oblúk (horný, dolný, vratný), ovál, vlnovku, špirálu, slučku, **nakresliť postavu** (dvojdimenziálnu, pomerne proporcionálne vyrovnanú – ruky pripojené k trupu, nohy, detaily), dom, auto, strom, či obrázok na určitú alebo ľubovoľnú tému.

Vizuálne rozlišovanie, vizuomotorika

- ▶ Vizuomotorika = koordinácia ruky, oka, noha
- ▶ v období okolo 6 rokov sa oko pohybuje plynule hore, dolu, vpravo i vľavo /mikroočné pohyby/, čo je predpokladom sledovania ruky pri písomnom a kresbovom prejave
- ▶ zrková diferenciácia – schopnosť rozlišovať jednotlivé prvky a ich detaily = pri rozlišovaní číslíc a písmen, aby nedochádzalo k ich zámene, rozlíšenie farieb a ich odtieňov.
- ▶ zrková analýza a syntéza- schopnosť zamerať sa na jeden detail, ktorý dokáže vnímať ako súčasť celku (napr. triediť predmety podľa farby, veľkosti)
- ▶ Zrelá zrková pamäť zabezpečuje zapamätávanie číslíc a písmen.
- ▶ rozlišovanie figúry a pozadia (rozlišovanie predmetov, písmen, čísel na pozadí)

Praktické tipy: Rozlišovanie figúra a pozadia, Pokladá rozstrihaný obrázok /puzzle/, Odlíši zhodné/nezhodné obrázky s rozdielom v detaile, vo vertikálnej alebo horizontálnej polohe, Rozlišovanie obrázku s rozdielom v rade , Rozlíšenie rôznych odtieňov farieb, Doplní chýbajúcu časť v obrázku, pexeso, domino, stavebnice podľa predlohy /tangram,.../

Grafomotorika

- ▶ Grafomotorické prvky nacvičujeme v postupnosti : vodorovná čiara, zvislá čiara, kruh, horný a spodný oblúk, šikmé čiary, lomené čiary, vlnovka, ovál, špirála a časti jednotlivých písmen
- ▶ Používať veľkú plochu, postupne zmenšovať, využívať rôzne materiály a techniky, písať vo vzduchu, na chrbát, na chodník, okno, do piesku/múky

Lateralita, správny úchop písadla

- ▶ **Príprava na správny úchop písadla – PINZETOVÝ ÚCHOP** – napr. vyberanie z ryže, hrachu, práca so štipcami, prenášanie drobných predmetov z misky do misky pomocou klieštikov na cukor, triedenie drobných mincí, kamienkov, guľôčok prstami, vhadzovanie do fľaše atď.
- ▶ **Správne držanie tzv. štipkovité držanie písadla - Palec drží, prostredník podopiera a ukazovák je položený ľahko zhora.** Celá ruka by mala byť uvoľnená, teda aj prsty. Pri správnom úchope ceruzka alebo pero leží na prvom článku prostredníka, z boku ju pridržiava prvý článok (bruško) palca, zhora je položený ukazovák.
- ▶ **LATERALITA** – ruka = Pravák /ľavák /ambidexter, vyhranená verzus skrížená lateralita (medzi 6.-8.r života proces myelinizácie) – viac www.euspe.sk

Správne sedenie dieťaťa

- Výška sedadla by mala byť taká, aby sa chodidlá dotýkali celou plochou podlahy (ukotvenie nohami – stabilita, upokojenie nervovej sústavy)
- Doska približne vo výške žalúdka dieťaťa
- Trup mierne naklonený, hrud' sa opiera o stôl
- Predlaktia zľahka položené na stole, váha trupu nie je na predlaktí ale na sedadle
- Hlava cca 25-30 cm od dosky stola
- Vhodné osvetlenie /dopad svetla/

Sluchové vnímanie, sluchová pozornosť, sluchová pamäť

- ▶ Sluchové vnímanie = je schopnosť prijímať, rozlišovať a interpretovať zvuky rôznej kvality
- ▶ Sluchová pozornosť = schopnosť zamerať pozornosť
- ▶ sluchové vnímanie je potrebné cielene rozvíjať, pretože podmieňuje úspešnosť pri čítaní a písaní
- ▶ **Foneticko – fonologické uvedomovanie** = schopnosť počuť, identifikovať a narábať s fonémami (sch. identifikovať jednotlivé hlásky v slovách v správnom poradí, analýza, syntéza, rozlišovať ak hlásku vymeníme/zmeníme)
- ▶ dieťa v predškolskom veku by malo byť schopné deliť slová na slabiky pomocou rytmizácie (vytlieskavania) , rytmus, slabikovanie, poznať prvú a poslednú hlásku slova, dokázať rozlíšiť, či sú dve slová rovnaké alebo nie, tvoriť slová na určenú prvú hlásku

Stimulácia sluchového vnímania u detí

- ▶ Sluchová identifikácia /zachytávanie/ = vnímanie jedného konkrétneho zvuku zo zmesi zvukov (prirodzené zvuky, aj umelo vytvorené). Začína sa načúvaním jedného podnetu z okolia, snaží sa ich pomenovať /tikot hodín, štekot psa, klopkanie dažďa,.../+ **LOKALIZÁCIA** zvuku (smer odkiaľ pochádza) + môže byť aj ukázať obraz, dotknúť sa (multisenzorický prístup) + pridať pozadie - začíname v tichom prostredí,

melódia, pieseň, ľudská reč,.. Postupne cvičiť zachytávanie slov – kratších, dlhších (prúd slov/príbeh, v ktorom má dieťa zachytiť slovo).

- ▶ **Sluchová diferenciácia /rozlišovanie/**– schopnosť porovnať a rozlišovať sluchové podnety. V slede zvuky – tóny- melódia – reč. Dieťa môže porovnať (ne)príjemné, intenzita, dĺžka, kvalitu zvuku, rytmus. Začneme väčšími rozdielmi, postupne zmenšujeme. Napr. Orfov inštrumentál, hudobné nástroje, Kukučka zakukaj... Rozlišovať (ne)rovnaké slabiky, slová – na začiatku, na konci, v strede slova, najťažšie – nezmyselné slová. Rozlišovanie dĺžky slabík – MORZEOVKA – graficky vyjadri, LEGO kocky,..
- ▶ **Sluchová analýza a syntéza**- (riekanky) 1. rozklad vety na slová - krátke holé vety 2 slovné (bez počítania na prstoch) → 2.slová na slabiky /otvorené hlásky/ hra Roboti → 3. slová na hlásky (jednoslabičné slová v strede so samohláskou, dvojslabičné slová tvorené len otvorenými slabikami, trojslabičné s otvorenými, jednoslabičné s hlukom spoluhlások, nakoniec na viacslabičné slová)
- ▶ **Sluchová pamäť**'- opakovať počutý rytmus, melódiu, krátku báseň, sluchové pexeso,..

Komunikácia, reč, jazyk = verbálny prejav

- ▶ Expresívna stránka reči /produkcia/
- ▶ Receptívna stránka reči /spracovanie/

Jazykové roviny

- ▶ Foneticko – fonologická /výslovnosť a zvuková stránka reči/
- ▶ Lexikálne – sémantická /slovná zásoba a porozumenie významu slov/
- ▶ Morfológicko – syntaktická /gramatika a stavba viet/
- ▶ Pragmatická /používanie reči v komunikácii v soc. prostredí/

V predškolskom veku sledujeme u dieťaťa či je:

- ▶ Výslovnosť čistá – už by nemali byť prítomné sykavky a rotacizmus
- ▶ primeraná artikulačná obratnosť- zvláda výslovnosť dlhších slov a slov so spoluhláskovými skupinami
- ▶ Primeraná slovná zásoba – používanie a aj porozumenie slov (! Deti z cudzojazyčného prostredia, viacjazyčného prostredia – bilingvizmus)
- ▶ Rozvinutý jazykový cit
- ▶ Rozumie inštrukciám učiteľky, hromadne zadaným úlohám, rozhovorom spolužiakov
- ▶ Komunikuje osvojené poznatky, myšlienky, názory, vedie monológ aj dialóg, aktívne počúva a získava poznatky, rozumie príčinným vzťahom.
- ▶ Tvorí samostatne príbeh podľa predložených obrázkov, alebo podľa vlastnej fantázie, rozpráva rozvitými vetami, obsažne, logicky aj gramaticky správne (ak nie, môže byť podozrenie na narušený vývin reči)

Praktické tipy : Pomocou obrázkov podporovať vytváranie rozvitých viet a súvetí, Spoločné „čítanie“ kníh – maľované čítanie (rodič číta text, dieťa obrázky)- napr. Hana Primusová – Rok so psíkom a mačičkou, Opísať dej, ktorý sa odohráva na obrázkoch v správnom poradí (serialita), Zreteľne recitovať básničky, rečňovanky

Úlohy typu: identifikovať podľa spoločných podstatných znakov, tvoriť nadradené pojmy /ovocie, dopravné prostriedky,.../ synonymá, homonymá, protiklady, pomenovať činnosť na obrázku, priradiť obrázky, ktoré patria k sebe,... → www.logoportal.sk

Kresliť podľa inštrukcie, podľa vypočutého príbehu, atď.

Hra na telefón /tvoriť slovnú reťaz na začiatočnú a poslednú hlásku slova/

Rozprávacie kocky

Písanie písmen na chrbát dieťaťa

Zoznámenie sa s písmenami, napísať svoje meno

Matematické predstavy

- ▶ **porovnávanie** veľkostí = pojmy malý-veľký, menší-väčší, najdlhší-najkratší, málo/veľa, ...
- ▶ **triedenie podľa druhu, tvaru, veľkosti, farby, na základe dvoch a viacerých kritérií** – ovocie, jedlo, zelenina
- ▶ **množstvo** (pojmy viac- menej-rovnako) + **mat. odhad**
- ▶ **vymenovať minimálne číselný rad do desať**
- ▶ **Jednoduché matematické operácie**
- ▶ **Určiť čo (ne)patrí do skupiny prvkov**
- ▶ **orientácia v rade** (pojmy prvý, druhý, posledný, v strede, štvrtý v poradí)
- ▶ Správne **priradenie číslu k danému počtu prvkov**
- ▶ Správne **pomenuje geometrické tvary** (kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník, hviezda, srdce, kosoštvorec, ovál)
- ▶ ! Potrebne pracovať s konkrétnymi predmetmi → obrázky → bez vizuálnej opory

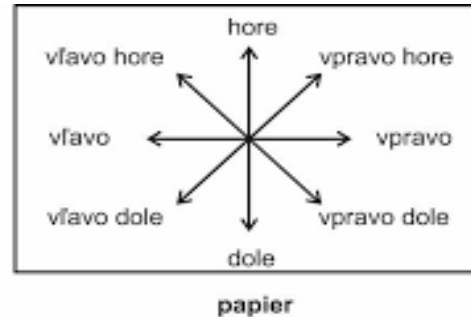
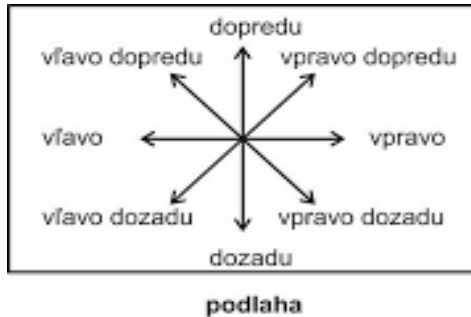
Orientácia na sebe, na ploche, v priestore a čase

- u detí ju učíme v slede:

- ▶ **Pravo – ľavá orientácia na sebe** – ovláda ktorá je jeho vlastná pravá ruka, ľavé oko, pravé koleno,... (uvedomenie reverzne na druhej osobe okolo 8.r života)

- ▶ **Orientácia plošne**

- ▶ **Orientácia v priestore** /určiť polohu/ - vysoko/nízko, ďaleko/blízko, na, vedľa, pod, nad, pri, hore, dole, medzi, ďaleko, blízko, prvý, posledný, hneď za, hneď pred,...

- ▶ **Orientácia v čase** - ovládať názvy dní v týždni, ročných období, častí dňa. Vníma činnosti bežného dňa a víkendu, vie čo je, čo bolo, čo bude → pojmy včera, dnes, zajtra.

Praktické tipy : Hervé Tullet – Knížka , Spájanie bodov v priestore , Popisovanie predmetov v priestore, Bludiská, Skákanie „škôlky“, spoločenské hry Králik kuk, Deň a noc,...

Otázky na orientačné posúdenie školskej zrelosti

podľa M. Šimčáková – P. Šinková a kol. – Testujeme a rozvíjame svoje dieťa, str.215-217

- ▶ Dieťa meria viac ako 115 cm a váži viac ako 20 kg
- ▶ Je pohybovo zdatné, dokáže cielene zopakovať nejaký pohyb (urobí ho správne)
- ▶ Vie držať ceruzku, nakreslí a pozná geom. Tvary
- ▶ Zvládne si zapnúť zips, gombíky, zašnúrovať topánky
- ▶ Vie strihať nožnicami, šiť tupou ihlou s niťou, navliekať koráliky
- ▶ Dokáže chytiť a hodiť veľkú loptu, Udrží rovnováhu pri chôdzi po chodníku, Poskakuje a skáče na jednej nohe
- ▶ Je rado v kolektíve rovesníkov, zapája sa s nimi do hry, je spokojné

- ▶ Nemá strach z cudzích ľudí, vie sa prihovoriť, požiadať o pomoc, klásť otázky, plynulo komunikuje
- ▶ Samostatné v samooblužných činnostiach
- ▶ Bez problémov hrá hry s pravidlami, vie prehrať, akceptuje pokyny
- ▶ O nedávnych skúsenostiach a udalostiach vie hovoriť plynulo a rozumne
- ▶ Rozoznáva farby a vie ich pomenovať
- ▶ Pozná svoje meno, priezvisko, adresu, príp. tel. číslo domov
- ▶ Spieva rado, hoci falošne, ovláda spamäti niekoľko detských piesní a riekaniek, obľubuje detské knižky, obrázkové seriály
- ▶ Vyjadruje sa gramaticky správne, nekomolí slová, zvládne vysloviť aj náročnejšie slová
- ▶ Nemá problém počúvať rozprávku, vypočuť si inštrukciu k hre
- ▶ Skladá puzzle, zvládne jednoduché bludisko, nájde malý detail a odlišnosti medzi obrázkami
- ▶ Orientuje sa v priestore hore/dole, vpravo/vľavo, nad/pod, medzi, vie kto je prvý/posledný.
- ▶ Vymenuje číselný rad min. do 10, vyjadrí počet konkrétnych predmetov
- ▶ Pozná matematické pojmy väčší/menší, viac/menej, dlhý/krátky

POUŽITÁ LITERATÚRA

M. Šimčáková – P. Šinková a kol. – Testujeme a rozvíjame svoje dieťa, Fortuna Libri, 2016

J. Bednářová – V. Šmardová – Diagnostika dítěte předškolního věku, Computer Press, 2007

Matematika vo svete predškolača – online: https://prosolutions.sk/wp-content/uploads/2018/04/Zbornik_2017-Matematika-vo-svete-predskolaka-PRO-SOLUTIONS.pdf

Príručka rodičov predškolača – online: https://cPPPaprV.sk/wp-content/uploads/pre_rodicov/Pr%C3%ADru%C4%8Dka%20pre%20rodi%C4%8Dov%20pred%C5%A1kol%C3%A1ka.pdf